

Dossier: journalistiek,
auteursrechtenvergoedingen
en (para)fiscaliteit

VVJ wil behoud assisenjury voor persmisdrijven
Tv-journaals focussen maar op een deel van de ongevallen
Doek valt over onrechtmatige interimcontracten bij RTV
Jan Antonissen, de diesel van Humo
En VVJ Antwerpen organiseert opnieuw een quiz op 25 april

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

De Journalist 188 - 3 april 2015 - verschijnt maandelijks - v.u. Pol Deltour, Huis van de Journalist, Zennestraat 21, 1000 Brussel

(foto Kristof Van Accom /Belgalmage)

UIT DE VVJ	3
ACTUEEL	
Topmagistraten willen pers voor correctionele – VVJ reageert	5
Tv-journaals zoomen selectief in op ongevallen	6
De Lijn schaft af, Mediahuis compenseert	7
Doek valt over proces RTV-interims	7
Nieuwe Raad van Bestuur VVJ voor het eerst bijeen	10-11
DOSSIER	
Journalistieke auteursrechten en (para)fiscaliteit	8-9
SERVICE	
VVJ-Quiz in Antwerpen op 25 april	2
VVJ-Gezinsdag in de Efteling op 1 mei	4
MediaCafé over fotojournalistiek op 23 april	5
Aanbod PersAcademie voorjaar 2015	7
Workers Run, Bike & Walk for Greece op 24 april	19
Doe mee aan De Loep – prijzen onderzoeksjournalistiek	20
IN GESPREK	
Jan Antonissen: <i>‘Ooit hebben ze mijn auto gesaboteerd’</i>	12-13
IN MEMORIAM	
Urbaan De Becker	14
Peter Verbruggen	15
Lode Bostoën	15
RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK	
Vlerick t/ <i>De Morgen</i>	16
Boujdaine t/ <i>De Morgen</i>	17
Verbiest-Verbeeck t/ <i>Dag Allemaal</i>	18
De Haeck-Eggermont t/ <i>Dag Allemaal</i>	18
ONDER EMBARGO	19

VVJ Antwerpen - QUIZ

25 april 2015, Antwerpen

VVJ Antwerpen organiseert voor de derde keer een quiz voor journalisten en hun vrienden. Na de succesdities in Mechelen en Turnhout, is Antwerpen onze gaststad.

We spelen in ploegen van maximaal vijf spelers.

Ploegen waarin een VVJ-lid zit, betalen 15 euro met de promotiecode VVJQUIZ3.

Ploegen zonder VVJ-leden nemen deel voor 20 euro.

Daarvoor krijg je dan een geweldige spannende avond in de plaats. Elke deelnemer krijgt ook zeker een prijs mee naar huis.

Online inschrijven kan nog via www.journalist.be tot 23 april om middernacht. Aan de kassa kun je tot het laatste moment inschrijven, maar dan betaal je 5 euro extra.

Datum: **zaterdag 25 april 2015**

Plaats: **Tennisclub Azua**, Edegemsesteenweg 100, Wilrijk

Ontvangst: **19u30**, start 20u

Quiz je niet zo graag, maar wil je er wel bij zijn? We zoeken nog heel wat helpende handen voor die avond: goeie juryleden, mensen om de vragen uit te delen en op te halen...

En ook familie en vrienden zijn welkom om deel te nemen of om een handje toe te steken.

De Journalist *Uit de VVJ*

MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
JOURNALISTEN (VVJ)

COÖRDINATIE

Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be

VASTE MEDEWERKERS

Jan BACKX
Ivan DECLERCQ
Monica MORITZ
Marleen SLUYDTS
Luc VANHEERENTALS
Mark VLAEMINCK
BELGA PICTURES
PHOTO NEWS
ZAK

REDACTIESECRETARIAAT

Huis van de Journalist
Zennestraat 21
1000 Brussel
Tel. 02/777.08.40
Fax 02/777.08.49
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN

Marleen Sluydts
Zie adres hierboven
info@journalist.be

RECLAMEREGIE

Cathy Pletinckx
Zie adres hierboven
info@journalist.be

LAYOUT EN DRUK

Claes-Roels
Albert Van Cotthemstraat 54
1600 Sint-Pieters-Leeuw
Tel. +32 (0)2 378 09 39
Fax +32 (0)2 378 25 59
www.claes-roels.be

 Lid van de Unie van Uitgevers
van de Periodieke Pers

Hart boven hard

Het gaat momenteel weer bijzonder hard in de mediasector. Facebook – samen met Google het platform waarlangs nieuwssites vandaag heel wat bezoekers aantrekken, om niet te zeggen de meeste van hun bezoekers – liet zopas opnieuw verstaan zelf nieuws te willen aanbieden. Facebook is daarvoor in overleg met *The New York Times*, *The Guardian*, *BuzzFeed* en *National Geographic*. Mark Zuckerberg wil op die manier Facebookgebruikers binnen de eigen sociaalnetwerksite houden, in plaats van ze telkens te zien wegvlieden naar een externe nieuwssite. De nieuwssites in kwestie blijken vooral uit op het advertentiegeld dat ze met Facebook zouden delen.

Intussen slorpt *Buzzfeed* met de ene na de andere hype massa's nieuwsaandacht op. Een item over de onduidelijke kleurencombinatie van een jurk, godbetert, werd vorige maand zowat 41 miljoen keer aangeklikt. Almaar meer jonge ondernemers presenteren weer nieuwe mediaprojecten, bijvoorbeeld voor liveverslaggeving. *Livestream*, een New Yorks bedrijf dat door de Belg Max Haot wordt geleid, wil dat "elk event, groot of klein, live online te bekijken is". De populaire video-app *Meerkat* heeft voor een stuk dezelfde ambitie, en dat heeft Twitter goed begrepen, want met *Periscope* lanceert het zijn eigen livestream-app.

Ja, het gaat bijzonder hard in de mediasector vandaag. Zelfs Gordon Moore, de wetenschapper die geschiedenis schreef door de elektronische (r)evolutie van de jongste decennia vrij secuur te voorspellen, staat ervan te kijken. "Eén innovatie die ik niet heb verwacht", zegt Moore in *De Tijd*, "is het internet. We wisten dat computers belangrijke zaken konden doen, maar ik had nooit gedacht dat ze zo belangrijk zouden worden als medium."

Media-ondernemers horen het niet graag, maar het razende tempo waaraan de nieuwssector vandaag evolueert, verantwoordt af en toe toch enige temporisering. De vragen die rijzen zijn – althans vanuit journalistiek en maatschappelijk oogpunt – dan ook veelvuldig en fundamenteel.

Wordt nieuws in de digitale sfeer niet al te reclame-afhankelijk, bijvoorbeeld? En moet er spiegelgewijs niet nog méér worden ingezet op haalbare betaalmodellen voor nieuws, onder meer via Media ID?

Krijgt nieuws ook niet te veel een hapsnapkarakter, met een niet aflatende stroom van straffe en korte berichtjes die wel telkens opnieuw de nieuwshonger stillen, maar al bij al weinig informatieve meerwaarde bieden? Zoals vorige week in *Knack* te lezen was: "Op internet worden we allemaal stimulatiejunkies, gevoed door straffe nieuwstitels om op te klikken. Dat leidt tot een zekere verschraling. Jongeren hebben vandaag een bredere maar tegelijk ook minder diepe kennis: ze weten minder over meer."

En is ook de personalisering van het nieuwsaanbod – nog zo'n nieuwe mogelijkheid die de digitalisering biedt – wel zo heilzaam? Leidt dat niet tot isolationisme, maatschappelijke eilandvorming? En verliezen we er uiteindelijk toch niet de controle over onze nieuwsconsumptie mee?

Het kan niet dat de razende mediarevolutie zich ontplooit zonder dat journalisten ernstig worden gehoord. Zij staan – meer dan wie ook – garant voor het inbrengen van kwalitatieve waarden, zoals de betrouwbaarheid van het nieuws en de kritische diepgang ervan. Zij hebben – meer dan nieuwe media-ondernemers – oog voor de beroepsethiek en de maatschappelijke relevantie van het nieuwsaanbod. Hart hoort boven hard, ook in de mediasector.

Pol Deltour
Nationaal secretaris VVJ

VVJ ANTWERPEN

nodigt jou en je gezin uit

1 MEI 2015

GEZINSDAG IN EFT- ELING

Wil jij er met je gezin eens tussenuit? Profiteer dan van dit uitzonderlijke aanbod. Jij als lid van VJ kan op 1 mei gratis in de Efteling binnen. Jouw gezinsleden betalen amper € 18. Dit is een uitzonderlijke korting die we je vanuit VJ Antwerpen graag aanbieden.

We verwachten je op **1 mei** tussen **9u45 en 10 u** aan **kassa 18**. Om **10u stipt** leggen de Efteling en VJ Antwerpen iedereen in de watten met exclusieve verwennerijen, zoals een drankje, versnaperingen en energieke kindersanimatie. Daarna ben je helemaal vrij!

Opgelet, dit uitzonderlijke aanbod is alleen geldig voor jou en je gezinsleden (niet voor neven, nichten of vrienden). Je moet ook je perskaart aan de kassa tonen!

Parking hoef je voor één keer niet te betalen. En nog een tip: zorg er zeker voor dat je er al om 10 u bent, dan ben je er voor de drukte begint.

Surf voor je inschrijving naar www.journalist.be/gezinsdag2015

Inschrijven kan tot 20 april.

TOPAANKLAGERS WILLEN JOURNALISTEN VOOR CORRECTIONELE

Kunnen journalisten straks heel eenvoudig voor een correctionele rechtbank worden vervolgd, telkens wanneer iemand hen van 'laster' of 'eerroof' beticht? Als het van het College van Procureurs-generaal afhangt wel.

Het vijfkoppige College van Procureurs-generaal bezorgde het parlement midden maart zijn jaarlijkse rapport met aanbevelingen voor wetwijzigingen. Een opmerkelijk voorstel betreft deze keer de berechting van persmisdrijven. Volgens artikel 150 van de Grondwet moeten journalisten die van laster of eerroof worden beticht, voor het hof van assisen komen. Hetzelfde geldt overigens voor politici die elkaar zouden belasteren. Zo wordt de berechting hiervan niet toevertrouwd aan de klassieke rechtscollages, maar wel aan een assisenjury met gewone burgers. In de praktijk evenwel worden persdelicten nooit voor het assisenhof gebracht, omdat – zo melden de procureurs-generaal aan het parlement – “die procedure disproportioneel zwaar is”.

Volgens de topaanklagers leidt dit ertoe dat “de persvrijheid en de vrijheid van meningsuiting op soms onvoorstelbare wijze worden misbruikt om anderen persoonlijk te beschadigen, wetende dat dit niet tot een vervolging zal leiden. Straffeloosheid is een feit geworden en leidt tot een maatschappelijk verwerpelijke toestand.”

Wat het volgens de procureurs-generaal nog veel erger heeft gemaakt, is de opkomst van internet en sociale media. “Zo kunnen lasterlijke aantijgingen onvoorstelbaar vlug worden verspreid en bovendien een enorm publiek bereiken.” Nu het Hof van Cassatie begin 2012 heeft geoordeeld dat ook digitale publicaties de bescherming als persmisdrijf verdienen, is het hek van de dam, zegt het College van Procureurs-generaal.

De topmagistraten vragen het parlement dan ook om niet langer het hof van assisen, maar wel de gewone correctionele rechtbank bevoegd te maken voor de berechting van vermeende persmisdrijven. Minstens voor de digitale verspreiding van beledigingen zou dat het geval moeten zijn, zeggen ze.

De Raad van Bestuur van de VVJ heeft intussen gereageerd op de gerechtelijke smeekbede. **(PD)**

VVJ waarschuwt voor correctionalisering persmisdrijven

Met grote ongerustheid neemt de VVJ kennis van het voorstel van het College van Procureurs-generaal om persdelicten niet langer voor het hof van assisen te brengen.

Dit zou betekenen dat het openbaar ministerie elke berichtgeving en opiniëring in de media die het als 'lasterlijk' of 'eerrovend' beschouwt, heel eenvoudig voor de correctionele rechtbank zou kunnen vervolgen. Ten aanzien van beroepsjournalisten en de nieuwsmedia waarvoor zij werken, zou zo iets een al te repressief en intimiderend effect kunnen hebben.

De VVJ wenst eraan te herinneren dat de Belgische grondwetgever in 1831 mogelijke persmisdrijven – net zoals politieke misdrijven trouwens – heel bewust heeft onttrokken aan de klassieke rechtscollages en toevertrouwd aan het oordeel van een assisenjury, bestaande uit gewone burgers. Dit moest journalisten (net zoals politici) beschermen tegen willekeurige vervolgingen en gerechtelijke intimidaties.

Dat de parketten in de praktijk vermeende persmisdrijven niet voor het assisenhof vervolgen – omdat de procedure te omslachtig zou zijn en de uitkomst te onzeker – kan de media niet ten kwade worden geduid, maar valt enkel onder de verantwoordelijkheid van justitie zelf.

De VVJ herinnert er bovendien aan dat journalisten en de media in het algemeen verre van immuun zijn voor gerechtelijke aanspraken. In tegenstelling tot wat het College van Procureurs-generaal beweert, worden regelmatig burgerrechtelijke processen tegen journalisten gevoerd, die bovendien meer dan eens leiden tot substantiële veroordelingen. Daarnaast kunnen journalisten ook correctioneel worden vervolgd voor talloze specifieke misdrijven. Beroepsjournalisten engageren zich bovendien tot het naleven van een eigen beroepsethische code, waarop wordt toegezien door een Raad voor de Journalistiek.

De VVJ vraagt alle politieke verantwoordelijken dan ook met grote aandacht om artikel 150 van de Grondwet het respect te geven dat het verdient, als buffer tegen censuur en steunpilaar van de persvrijheid.

de Raad van Bestuur van de VVJ
25 maart 2015

MEDIA café

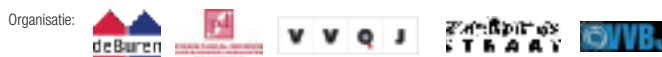
DO 23 april 2015
19:30 > 21:00

MEDIACAFÉ: De devaluatie van persfotografie

Fotografie is volgens een enquête van *Vacature dé* droomjob. Vacatures voor fulltime persfotografen zijn echter schaars. Wordt het beroep bedreigd nu bijna iedereen altijd een camera op zak heeft? Betaalt men persfotografen voldoende voor hun werk? Beelden worden gewoon vastgelegd, terwijl achter foto's een verhaal zit. Krijgen fotografen voldoende erkenning?

Met **Martijn Kleppe** (Erasmus Universiteit Rotterdam) en **Lieven Van Assche** (Imagedesk.be, voorzitter Vlaamse Vereniging van Beeldjournalisten, VVBj).

Locatie: Zebrastraat, Zebrastraat 32, 9000 Gent
Gratis, reserveren aanbevolen: www.deburen.eu of +32(0)2 212 19 30

deBuren, Fonds Pascal Decroos, VVOJ, Zebrastraat en VVBj. Met de steun van de VVJ.

De Lijn schaft af, Mediahuis compenseert meteen

Sinds 1 april zijn beroepsjournalisten en stagiairs de mogelijkheid van een gratis netabonnement bij De Lijn definitief kwijt. Die beslissing was al eerder door de Vlaamse Regering genomen. In principe betalen journalisten vanaf nu de normale prijs voor een abonnement.

Een Omnipas komt neer op € 38 per maand, € 107 voor 3 maanden, en € 294 voor een jaar. Wie 24 jaar is of jonger, kan zich nog een Buzzy Pas aanschaffen voor € 25 per maand, € 71 voor 3 maanden en € 195 voor 1 jaar. Senioren vanaf 65 jaar krijgen nu nog een gratis Mobib, maar betalen daarvoor vanaf 1 september € 50.

Loontrekkenden kunnen wel altijd een beroep doen op de wettelijk gewaarborgde terugbetaling van woon-werkverkeer, wat neerkomt op 72 % van de abonnementsprijs. Deze vergoeding is fiscaal volledig vrijgesteld. Bedrijven kunnen bovendien via cao's een hogere of zelfs volledige terugbetaling van alle woon-werkverkeer regelen. En dat is al meteen bij Mediahuis gebeurd.

De Mediahuisdirectie engageerde zich voor de erkende beroepsjournalisten op de diverse redacties tot een 100% terugbetaling van alle woon-werkverkeer met De Lijn. Ook beroepsjournalisten die regelmatig tram of bus gebruiken voor reportages, kunnen, mits fiat van de hoofdredactie, volledige terugbetaling krijgen van hun Omnipas. Die regeling is hoe dan ook administratief een stuk eenvoudiger dan wanneer verplaatsingskosten stuksgewijs moeten worden terugbetaald.

Zelfstandige journalisten kunnen in principe al hun professionele verplaatsingen met De Lijn inbrengen als fiscaal aftrekbare beroepskosten. Maar aangezien zij bij Mediahuis integraal in auteursrechten worden vergoed, valt dit onder de forfaitaire aftrek die al verrekend is in de auteursrechtenvergoedingen. **(PD)**

Doek valt over rechtszaak RTV-interims

Het doek is definitief gevallen over de zaak van zes journalisten die al te lang in een interimstatuut door de regionale omroep RTV werden tewerkgesteld. De regionale omroep voor de Kempen en Mechelen heeft de journalisten volledig schadeloos gesteld.

De zes journalisten – allen jonge, vrouwelijke collega's – werden tot drie jaar toe met telkens opeenvolgende interimcontracten – dagcontractjes zelfs – aan het werk gesteld door RTV. Het lange getalm over een serieus arbeidscontract beu, trokken de journalisten met steun van de VVJ naar de rechtbank.

Midden vorig jaar bevestigde het arbeidshof van Antwerpen dat er misbruik werd gemaakt van het interimstatuut. Eerder had de arbeidsrechtbank van Turnhout al in die zin beslist. Beide rechtscollèges oordeelden dat RTV de wetgeving op uitzendarbeid al die jaren oneigenlijk had toegepast.

Daardoor worden de zes verondersteld van in het begin met een gewone arbeidsovereenkomst aan het werk te zijn geweest. De schadeloosstelling omvat om te beginnen een regularisering van het loon. Verder moet RTV aan elk een verbrekingsvergoeding betalen, die overeenstemt met wat een gewone ontslagen werknemer krijgt. De regionale omroep werd ook nog veroordeeld tot het betalen van extra sociale bijdragen voor het aanvullend journalistenpensioen, want ook dat bleek niet te zijn gebeurd. **(PD)**

NIEUWE WORKSHOPS VOOR MEDIAPROFESSIONALS

- Kosteloze bijscholing voor kleine en middelgrote uitgevers en redacties
- In Gent en Mechelen
- Met steun van de Vlaamse Overheid

De voorbije zes jaar volgden ruim duizend journalisten en mediaprofessionals de praktijkgerichte workshops van de Academie voor de Periodieke Pers, kortweg Persacademie. De evaluaties door de deelnemers bleken zeer positief.

Het aanbod voor het voorjaar 2015 is nu bekend. Het werd verder vernieuwd in functie van de snelle media-evolutie, zowel in print als digitaal.

De 10 interactieve workshops van het voorjaar behandelen interviewtechnieken, schrijven voor SEO, creatief denken, sociale media voor mediaprofessionals, sociale media als journalistieke instrumenten, hoe gebruiksvriendelijk is uw website, beeldredactie, online redactie, online videojournalistiek, persfotografie.

De workshops worden geleid door zeer ervaren mediaprofessionals. Dat zijn onder meer Peter Jan Bogaert voor interviewtechnieken, Rutger Steenberghe voor SEO, Stef Wouters en Filip Fastenaekels voor creatief denken, Jana Wuyts voor online redactie, Jo Valvekens voor beeldredactie, Michaël Opgenhaffen en Dado Van Peteghem voor sociale media, Ellen Deketele voor gebruiksvriendelijke websites, Tom Rumes voor online videojournalistiek en Michiel Hendryckx voor persfotografie.

De workshops staan open voor alle mediaprofessionals actief bij een uitgever of een redactie – ook freelancers! Ze zijn wel prioritair gericht op uitgevers, redacties, (freelance)journalisten en mediaprofessionals van kleinere en middelgrote uitgevers en redacties, verbonden aan periodieke media, leden- en vakbladen, gespecialiseerde periodieken, e-zines en digitale media.

Door de steun van de Vlaamse overheid is deelname aan de workshops kosteloos. Enkel voor catering en lunch wordt 40 euro per dag aangerekend.

Waar? De workshops gaan door in de praktijklokalen van de hogeschool Thomas More in Mechelen en van de Arteveldehogeschool in Gent.

Wanneer? Van maart tot en met juni.

Alle info en inschrijvingen op www.persacademie.be

Wegens de interactiviteit is het aantal deelnemers per workshop beperkt tot vijftien. Daarom is snel inschrijven aanbevolen.

Journalistiek & auteursrechten: fiscaal en sociaal regime

Vergoedingen voor de overdracht van auteursrechten worden sinds 2008 fiscaal voordelig behandeld. Maar pas nu is min of meer duidelijk geworden in welke mate ook journalisten van de regeling kunnen genieten.

In dit dossier geven we de stand van zaken. Wat houdt het voordeel precies in? Wat betekent het concreet voor freelancejournalisten én loontrekkenden? Welke implicaties zijn er voor het sociaal statuut? En wat brengt de toekomst?

Pol Deltour

Wat houdt het voordeel precies in ?

Vergoedingen voor de overdracht van auteursrechten worden belast aan slechts 15%, althans tot een maximale som van € 57.080 (cijfer voor 2015). Boven dat bedrag is het normale belastingtarief voor beroepsinkomsten (25 à 50%) van toepassing. Doordat er op de auteursrechtenvergoeding bovendien een forfaitaire kostenaftrek gebeurt, bedraagt het feitelijke belastingtarief nog een stuk minder.

Aanslagjaar 2015 / inkomstenjaar 2014:

Vergoeding voor auteursrechten	Forfaitaire kostenaftrek	Belastbaar	Belastingtarief
€ 0 – € 15.220	50 %	50 %	15%
€ 15.220 – € 30.440	25 %	75 %	15 %
€ 30.440 – € 57.080	0 %	100 %	15%

Elk inkomen boven € 57.080 wordt als gewone beroepsinkomsten beschouwd, waarop het normale belastingtarief van 25% tot 50% van toepassing is.

Voorbeeld:

Een journalist streek in 2014 € 50.000 aan vergoedingen voor de overdracht van auteursrechten op.

- Op de schijf tot € 15.220 betaalt hij na 50% kostenaftrek 15% belasting = € 1.141,50.

- Op de schijf tussen € 15.220 en € 30.440 betaalt hij na 25% kostenaftrek 15% belasting = € 1.712,25.

- Op de schijf tussen € 30.440 en € 50.000 betaalt hij 15% belasting = € 2.934.

Totale belasting: € 5.787,75, of 11,58 %.

Ter vergelijking: op gewone beroepsinkomsten is een belastingtarief van 25% tot 50% van toepassing.

Specifiek voor **zelfstandige** journalisten komt daar nog een belangrijk voordeel bovenop met betrekking tot de sociale bijdragen (zie verder).

Ook voor journalisten

Het belastingvoordeel voor auteursrechtenvergoedingen was oorspronkelijk bestemd voor kunstenaars – zoals de auteurs van boeken, films of muziek – die pas na enkele jaren werk in één keer de opbrengst opstrijken van hun werk. Maar het staat vast dat **ook journalisten auteurs** zijn.

Zij kunnen het fiscale voordeelregime om te beginnen inroepen voor de zogenaamde **reprografierechten**, die ze via een wettelijke regeling krijgen voor kopies die het brede publiek maakt van hun werk. Voor journalisten verloopt de betaling hiervan via de JAM (Journalisten Auteurs Maatschappij), die de fondsen hiervoor ophaalt bij Reprobel en Auvibel. Alle vergoedingen die journalisten krijgen van de JAM, worden aan het fiscale voordeeltarief van 7,5 % (15% van 50%) belast.

Daarnaast dragen journalisten **primaire auteursrechten** over aan hun werk- en opdrachtgevers – dit voor het eerste en vaak ook verdere gebruik van hun werk. Ook de vergoeding hiervoor valt onder het fiscaal voordeelregime. De grote vraag was lange tijd welk deel van de vergoeding die journalisten krijgen van hun werk- of opdrachtgever, als auteursrechtenvergoeding kon worden aangemerkt. Hierover is pas nu min of meer duidelijkheid ontstaan (zie hierna).

Belangrijk: het belastingvoordeel geldt enkel voor **natuurlijke** personen, niet voor journalisten die met een bedrijfje werken dus.

Hoe werkt het praktisch ?

De uitgever, omroep, producent of – wat de reprografierechten betreft – de JAM is wettelijk verplicht de verschuldigde belasting als **roerende voorheffing** af te houden van de vergoeding. Als je met diverse werk- of opdrachtgevers werkt, en je auteursrechtenvergoedingen mogelijk de bepaalde inkomensschijven overstijgen, kan het interessant zijn afspraken te maken over een aanpassing van de roerende voorheffing.

Opgelet: sinds 2012 is de roerende voorheffing niet langer bevrijdend, wat betekent dat je de som van je geïncasseerde auteursrechtenvergoedingen wel degelijk nog in je belastingaangifte moet opnemen.

FREELANCEJOURNALISTEN

Als freelancejournalisten met hun uitgever een contract hebben waarin ze auteursrechten aan deze overdragen, en er wordt daarvoor een vergoeding bepaald, dan kan die vergoeding integraal van het voordeelregime voor auteursrechten genieten. Belangrijk is wel dat de vergoeding niet wordt gelinkt aan een prestatie, maar enkel aan de overdracht van auteursrechten.

Dat is op 25 februari jl. duidelijk geworden na een verklaring van minister van Financiën Van Overtveldt (N-VA) in de Kamercommissie van Financiën. De VVJ had de minister om die duidelijkheid gevraagd. Van Overtveldt verwees in zijn antwoord naar een circulaire van 4 september 2014, waarin de mogelijkheid al was opgenomen, zij het nog altijd niet volledig helder.

Dat betekent overigens nog niet dat de journalist meteen al zijn auteursrechten moet overdragen aan die uitgever. De overdracht kan wel degelijk nog altijd beperkt zijn.

Voordeel voor de freelancer

Voor freelancejournalisten blijft het voordeel niet beperkt tot het **voordelige belastingtarief** (zie hoger). Freelancejournalisten die volledig in auteursrechtenvergoedingen worden betaald zijn dan wel zelfstandigen, maar de RSVZ (Rijksdienst voor Sociale Verzekeringen van Zelfstandigen) beschouwt die vergoedingen niet als een echt beroepsinkomen. **Bijgevolg moet slechts de minimum sociale bijdrage worden betaald, of € 2.831 per jaar.**

Voorbeeld:

Een journalist streek in 2014 € 50.000 aan vergoedingen voor de overdracht van auteursrechten op.

Dat kost hem een kleine € 6.000 aan belastingen (zie hoger) en € 2.831 aan sociale bijdragen.

Ter vergelijking: als de journalist die € 50.000 als baten (= gewone beroepsinkomsten) zou ontvangen, en daarvan € 15.000 aftrekt als beroepskosten, betaalt hij bij benadering € 7.700 aan sociale bijdragen en € 9.000 aan belastingen. Voordeel van auteursrechtenvergoedingen in dit geval: +/- € 7.800.

Vervelende erfenis uit het verleden

De Vlaamse uitgevers zijn freelancejournalisten enkele jaren geleden al integraal in auteursrechtenvergoedingen beginnen uitbetalen. Het gros van de freelancejournalisten gaf zijn inkomen ook in die zin

aan. Maar vele tientallen kregen hiervoor van de fiscus het deksel op de neus. Volgens Financiënminister Van Overtveldt behandelt **de BBI op dit ogenblik 61 dossiers van journalisten**. De VVJ verdedigt op dit ogenblik langs administratieve en desnoods gerechtelijke weg de belangen van velen van hen.

Sommige controleurs betwisten zelfs dat journalisten sowieso auteursrechten genieten (volkomen ten onrechte wel, zie hoger). Anderen aanvaardden niet dat zo véél inkomen als auteursrechtenvergoeding werd aangegeven. Zij corrigeerden naar een of andere verhouding: 70% prestatievergoeding / 30% auteursrechtenvergoeding bijvoorbeeld, of 50/50. Maar er waren ook controleurs die de aangifte in auteursrechten integraal omzetten in 100% baten.

Vaak werden bovenop die rechtzettingen dan nog fiscale boetes wegens frauduleuze aangifte gevorderd.

De circulaire van 4 september 2014 biedt voor een stuk soelaas. Minister van Financiën Van Overtveldt bevestigde immers dat die regeling **met terugwerkende kracht** van toepassing is op alle betalingen in 100% auteursrechten uit het verleden. Weliswaar blijft de voorwaarde dat er in die gevallen een contract bestond houdende overdracht van de auteursrechten voor een welbepaalde prijs.

Voor zover die voorwaarde niet is voldaan, pleit de VVJ voor de geviseerde journalisten een soort fiscale amnestie. Het argument daarvoor is de al te lange en grote **rechtsonzekerheid**, waarin uitgevers en journalisten de betrokken wetgeving hebben moeten toepassen. Al in 2009 dienden de VVJ en de VNM (Vlaamse dagbladuitgevers) bij Financiën een conventie in, waarin vergoedingen aan freelancejournalisten werden opgesplitst in 70% baten en 30 % auteursrechtenvergoeding. Voor freelancers in bijberoep werd een 100% auteursrechtenvergoeding beoogd. Maar ondanks herhaalde verzoeken, heeft Financiën nooit op deze voorzet ingespeeld. Overigens heeft de conventie VVJ-VNM vandaag elke zin verloren. Ze zal dan ook worden opgezegd.

Wat brengt de toekomst ?

Financiënminister Van Overtveldt mag dan wat rust in de kerk hebben gebracht, toch blijft de vraag hoe duurzaam de circulaire van september 2014 is.

Om te beginnen zit de administratie van Financiën niet op dezelfde lijn als de minister. Dat bleek een jaar geleden al, toen de circulaire van 4 september 2014 een eerste keer werd gepubliceerd, maar onmiddellijk door de administratie van Financiën weer werd ingetrokken. "Voor verder onderzoek", heette het. In oktober jl. forceerde de minister dan toch de definitieve bekendmaking.

Maar zopas kwam de onenigheid tussen minister en administratie opnieuw aan de oppervlakte. Op 18 februari 2015 publiceerde de rullingdienst van Financiën plots een eigen advies met weer een andere regeling voor freelancejournalisten. Wie opdrachten vervult voor een uitgever zou een aangifte van 50% baten / 50% auteursrechtenvergoeding kunnen doen; journalisten die materiaal leveren uit hun archief zouden 100% auteursrechtenvergoeding kunnen ontvangen. Maar nu op bevel van het kabinet werd ook die tekst meteen weer ingetrokken. Van Overtveldt wil dat ze eerst op zijn circulaire wordt afgestemd.

Blijft de vraag of de regeling een regeringswissel zal overleven. Vorige ministers van Financiën (Reynders, Vanacker) waren hoe dan ook minder inschikkelijk. Zij beklemtoonden altijd dat klassieke prestatievergoedingen niet zomaar in auteursrechtenvergoedingen konden worden omgezet. Precies op die verklaringen baseert de fiscus - en met name de BBI - zich om integrale aangiften in auteursrechtenvergoedingen te verwerpen en minstens een deel van de journalistenvergoedingen in baten om te zetten.

Effect op het sociaal statuut

Zoals aangehaald, moeten freelancejournalisten die volledig in auteursrechtenvergoedingen worden betaald slechts de minimale sociale bijdrage van € 2.831 per jaar betalen. Toch zal dit slechts een kleine impact hebben op hun sociale rechten.

Op het vlak van kinderbijslag en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen is er geen enkel gevolg. Beide zijn immers inkomens- en bijdrageneutraal. Wel is er een klein effect op het pensioen. Sowieso heeft elke zelfstandige recht op het minimumpensioen, een kleine € 13.000 euro, en vanaf 1 augustus 2016 om en bij € 13.500. Vanaf die grens spelen de betaalde sociale bijdragen een rol. Maar het maximumpensioen dat een zelfstandige zo kan opbouwen, bedraagt slechts € 15.000. Dus ook hier is het effect

klein, en hoe dan ook is het makkelijk te compenseren via het fiscale en parafiscale voordeel. Dat laat immers makkelijk investeren in een private en lucratievere pensioenregeling toe.

CONCLUSIE

Zolang de circulaire van 4 september 2014 van kracht is (= zolang Johan Van Overtveldt minister van Financiën blijft?), kunnen freelancejournalisten gebruik maken van het fiscale en parafiscale voordeelregime voor auteursrechtenvergoedingen.

Dwingende voorwaarde daarbij is en blijft dat ze een contract hebben waarin ze auteursrechten overdragen aan hun uitgever en daarvoor (énkel daarvoor, dus niet voor een prestatie) worden vergoed.

Freelancers letten er wel best op dat ze het negatieve effect op hun wettelijke pensioen (ook al is dat gering) compenseren.

LOONTREKKENDE JOURNALISTEN

Het fiscale regime voor journalistieke auteursrechtenvergoedingen is wel degelijk **ook toepasselijk op de vergoedingen die loontrekkende journalisten krijgen voor de overdracht van hun auteursrechten**. Toch, zo zei minister Van Overtveldt in februari nog in de Kamer, is er een verschil met de situatie van freelancers. Met name de **sociaalrechtelijke context is anders**. Daar moet in het geval van loontrekkenden zeker mee rekening worden gehouden.

Aan Franstalige kant ondertekenden AJP en JFB in 2011 een voorakkoord over de gedeeltelijke omzetting van journalistenlonen in auteursrechtenvergoedingen, met het oog op (para)fiscale optimalisatie. De DVB (rulingdienst) van Financiën nam hiervan akte met de boodschap dat de omzetting in auteursrechtenvergoedingen **maximaal 25%** van de totale loonenvolp kan bedragen.

Maar de **sociaalrechtelijke complicaties** van een en ander zijn - zoals Van Overtveldt terecht aanhaalde - groot.

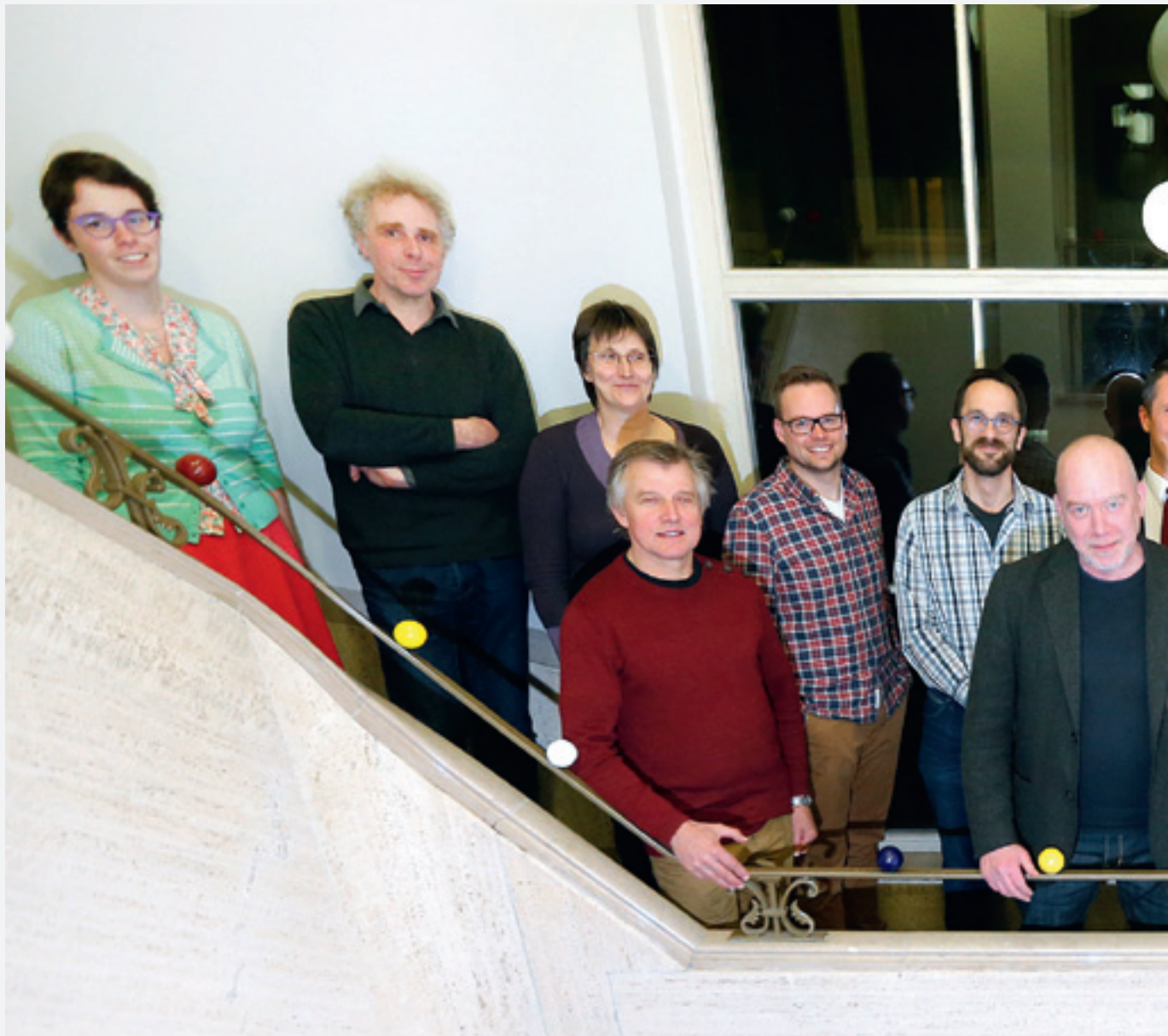
Volgens de (Franstalige) uitgevers zijn auteursrechtenvergoedingen niet te beschouwen als klassiek loon, en zijn er bijgevolg ook geen **sociale bijdragen** op verschuldigd. Voor de uitgevers opende dat een belangrijke besparingsmogelijkheid. Maar de RSZ, daarin nu gevolgd door het Hof van Cassatie, ziet de zaak anders: vergoedingen voor de overdracht van auteursrechten zijn wel degelijk loon, en dus moeten er sociale bijdragen worden op betaald. Daarmee valt voor de uitgevers feitelijk een belangrijke motivatie weg om loontrekkende journalisten in auteursrechtenvergoedingen uit te betalen.

Auteursrechtenvergoedingen hebben ook belangrijke gevolgen op **arbeidsrechtelijk vlak**. Zo tellen ze niet mee voor de berekening van het dubbel vakantiegeld, de eindejaarspremie, het gewaarborgd loon bij de eerste 30 dagen ziekte of de opzeggingsvergoeding. Wat de **sociale zekerheidsdekking** betreft, zullen enkel de gezinsbijslagen géén effect ondervinden van een omzetting van loon in auteursrechten. Voor alle andere uitkeringen - arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, werkloosheidsuitkering, pensioen - is er wél een mogelijke impact.

CONCLUSIE

Wat loontrekkende journalisten betreft moet aan Vlaamse kant het eerste woord tussen VVJ en uitgevers nog worden gezegd. Aan Franstalige kant is er wel een akkoord tussen AJP, JFB en Financiën om maximaal 25% van het totale loonpakket om te zetten in auteursrechten. Toch staat dit akkoord op de helling, nu de RSZ en Cassatie sociale bijdragen willen aanrekenen op auteursrechtenvergoedingen, wat de mogelijkheid voor de uitgevers om te besparen op de loonlast van journalisten hypothekeert.

Voor loontrekkenden is het daarnaast oppassen voor de verleiding van een te snelle omschakeling naar het freelancestatuut. Mogelijk gaan sommige uitgevers hun journalisten nu ook trachten te overtuigen daarvan, 'gelet op het mooie financiële voordeel'. Op termijn kan zo iets zelfs het aanschijn van de hele journalistiek in België veranderen: enkel nog kleine kernen van vaste redacteuren, en daar rond grote zwermen van freelancejournalisten. Als VVJ kunnen we enkel wijzen op het - zeker op langere termijn - nog steeds precaire karakter van het fiscale regime van journalistieke auteursrechtenvergoedingen.

Nieuwe Raad van Bestuur VVJ voor het eerst bijeen

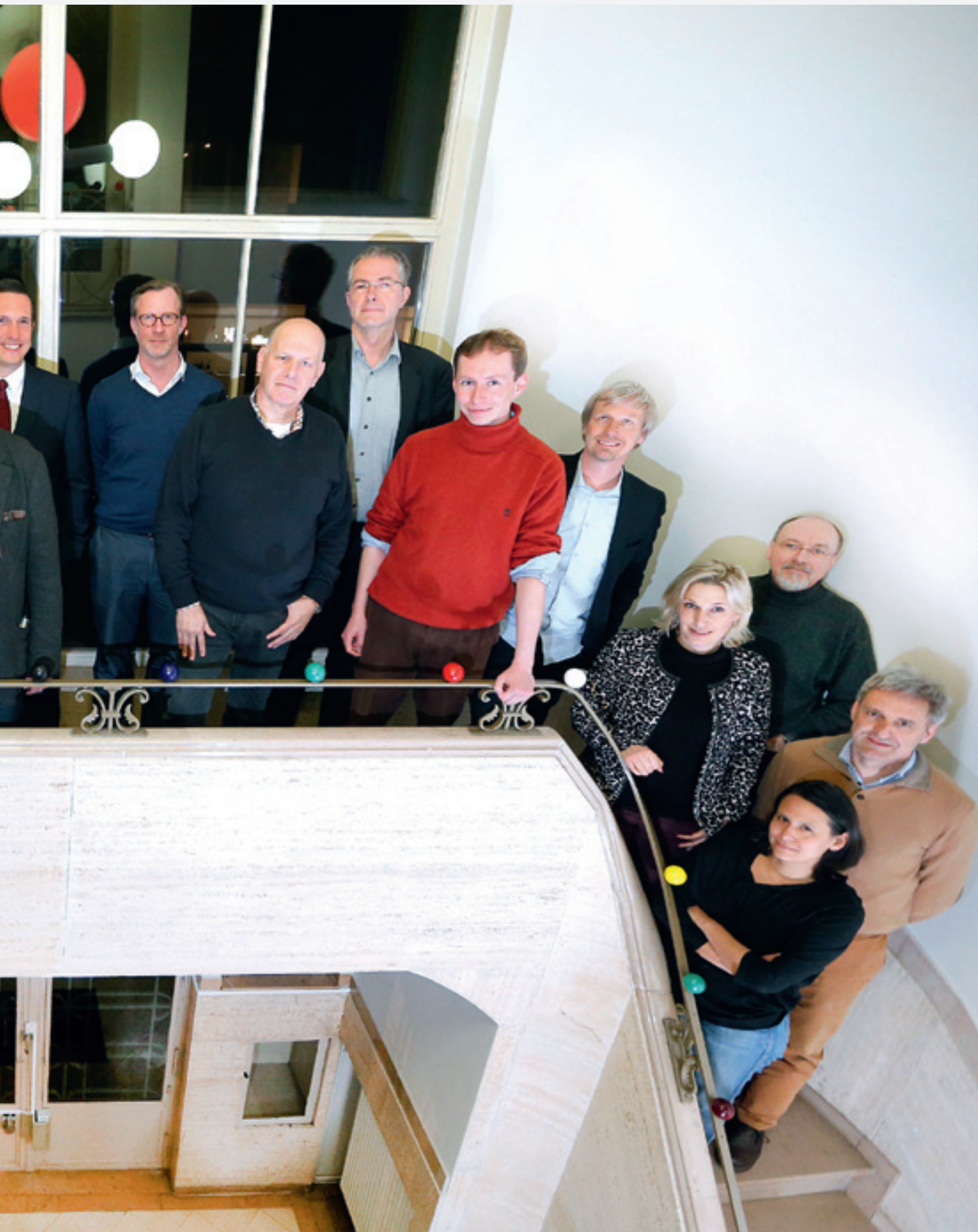
De nieuwe Raad van Bestuur van de VVJ is op woensdag 25 maart voor het eerst bijeen gekomen. De Algemene Vergadering van de VVJ verkoos eind februari 21 effectieve bestuursleden en 6 opvolgers. Een voorzitter was daar, bij gebrek aan kandidatuur, nog niet bij. Kris Van Haver (*De Tijd*) neemt als verkozen ondervoorzitter voorlopig de dienst waar. Over enkele maanden kiest de Bestuursraad dan in zijn midden formeel een nieuwe VVJ-voorzitter, die vervolgens op een algemene ledenvergadering moet worden bevestigd.

Het VVJ-bestuur besprak al meteen een hele reeks actuele dossiers: de lancering van een Journalistenloket, het fiscale regime van auteursrechten en de impact daarvan voor zowel freelance als loontrekkende journalisten, de positie van beeldjournalisten, de dreigende correctionalisering van persmisdriven... Naar gewoonte werden ook weer nieuwe stagiair-beroepsjournalisten aanvaard en werd de bijstand in individuele dossiers bekeken.

Op de foto v.l.n.r.: Cathy Pletinckx (administratief secretariaat VVJ), Pol Deltour (nationaal secretaris VVJ), Kris Van Haver (*De Tijd*, ondervoorzitter en dienstdoend voorzitter VVJ), Luc De Smet (*VRT-tv*), Wouter Bruyns (*VTM*), Dominique Deckmyn (*De Standaard*), Georges Timmerman (*Apache*), Jan De Meulemeester (*VTM*), Jo Buggenhout (*VTM*), Paul Van Landeghem (*freelance VRT-radio*), Jan Hautekiet (*VRT-radio*), Jan Nagels (*Belga*), Jörgen Oosterwaal (*Knack*), Hilde Van Malderen (*freelance Het Laatste Nieuws e.a.*), Ivan Declercq (adviseur freelancers VVJ), William Laenen (*VRT-tv*), Ann-Marie Cordia (*freelance*).

Niet op de foto wegens verontschuldigd voor de eerste bestuursbijeenkomst: Erik Verreet (*brugpensioen* en penningmeester VVJ), Goele De Cort (*Brusselnieuws.be*), Danny Vileyn (*Brussel Deze Week*), Gie Goris (*MO* magazine*), Guido Fonteyn (*freelance*), Monica Moritz (*freelance*), Hans Brockmans (*Trends*), Frederik De Swaef (*Story*), Bert Van den Broucke (*PhotoNews*), Bart Lagae (*Het Nieuwsblad*), Luc Vanheerentals (*freelance*) en Filip De Rycke (*tv-Brussel*).

Evenmin op de foto wegens aan de andere kant van het fototoestel (ypsilon): Lieven Van Assche (*ImageDesk*, voorzitter VVB).

(foto Lieven Van Assche /ImageDesk)

Jan ANTONISSEN, valse trage bij Humo

'Je moet jezelf continu heruit vinden'

Monica Moritz

Jan Antonissen (50) liet zijn pen al gelden als student Germaanse, toen hij voor het Leuvense studentenblad *Veto* schreef. Als rekrut freelancete hij voor *Het Nieuwsblad* en *De Morgen*. Vandaag is Antonissen al ruim 20 jaar een vaste waarde van *Humo*, en wist hij zich ook in de televisiewereld te onderscheiden als één van de bedenkers en makers van de tv-reeks *Belga Sport*.

Jan Antonissen: "Journalist worden was mijn droom. Na mijn legerdienst ben ik meteen begonnen op de sportredactie van de radio, bij Jan Wauters. Maar daar merkte ik snel dat ik niet beschikte over de vlotte welbespraaktheid van Jan en zijn entourage. Ik vond het radiomilieu ook vrij intimiderend. Tijdens mijn eerste – tevens laatste – *live event*, een Belgisch kampioenschap amateurwielrennen, zat ik ergens op een berg in Wallonië toen de renners in 10 seconden voorbijflitsen. Daarover moest ik een hele reportage vollullen. Wat een verschrikking! Een historisch dieptepunt in de naoorlogse sportjournalistiek was het. De dag nadien heb ik mijn ontslag aangeboden. Ik ben geen spreker. De schrijvende pers is mijn habitat, daar hoor ik thuis. Ook ben ik iemand die graag dossiers van langere adem uitspit – ook al beschouw ik mezelf daarom niet als een onderzoeksjournalist. Dat tragere, spittende werk past bij mijn aard. Ik ben een diesel. Toen ik voetbalde noemden ze me ook al een *valse trage*."

De Journalist: Toch heb je ook voor televisie gewerkt.

Jan Antonissen: "Ik heb inderdaad de reeks *Belga Sport* gemaakt, en voordien werkte ik achter de schermen bij *Het Huis van Wantrouwen*. Nu maak ik documentaires en verdeel ik mijn tijd tussen *Canvas* en *Humo*. In oktober komt de reeks *Spul* op het scherm. Daarin vertellen sportmensen wat doping met hun leven heeft gedaan."

Was het 25 jaar geleden zo moeilijk als vandaag om in de journalistiek te beginnen?

"Nee, maar een vaste job vinden wel. Ik heb lang moeten freelancen. Eerst voor *De Morgen* en *Het Huis van Wantrouwen*, en vanaf 1992 voor *Humo*. Ik was al 34 toen ik daar vast in dienst kwam. Voor jonge journalisten is het vandaag wellicht nog moeilijker om aan een vaste job te geraken. En ze verdienen minder, ook al is ons werk nooit een vetpot geweest. Je moet al grote liefde voor het vak hebben om er nog aan te beginnen."

In 2012 ben je even weggegaan bij Humo. Waarom?

"Ik lag overhoop met de nieuwe hoofdredacteur, Wouter Van Driessche. Ik ben dan terug voor *De Morgen* gaan werken tot Van Driessche zelf werd ontslagen. Je moet een goeie relatie hebben met je baas, zeker in de journalistiek. Als je geen vertrouwen geniet van de hoofdredacteur wordt werken moeilijk. Nog meer als je het soort stukken maakt waarmee ik bezig ben. Zonder dat vertrouwen heeft het zelfs geen zin om aan een dossier te beginnen. Ik kon gewoon niet meer functione-

ren als journalist, want het gaat bergaf met je werk en je gaat fouten maken. Dat is een doodlopende straat."

Had het ook te maken met je berichtgeving over Pol Van Den Driessche, die door enkele vrouwen van ongewenste seksuele intimiteiten werd beschuldigd?

(*aarzelend*) "Je moet die onenigheid in zijn context zien. Pol Van Den Driessche had na mijn artikels over zijn losse handjes een zwaar proces aangespannen. Hij eiste een astronomische schadevergoeding van 625.000 euro voor imagoschade. Daarmee wilde hij mij monddood maken. Daarnaast hadden we blijkbaar veel N-VA lezers in die periode, en die dreigden *en masse* hun abonnement op te zeggen. De commerciële druk was enorm, en ik kan je verzekeren dat de N-VA weet hoe ze mensen moet mobiliseren. We werden overspoeld met boze e-mails en telefoons. *Humo* heeft me tijdens het proces wel gesteund, maar in diezelfde periode lanceerde Wouter Van Driessche ook de 'nieuwe lijn' van het blad. Dat betekende: minder anti en meer pro. Mijn stukken pasten niet meer in het plaatje, ze waren *té oude Humo*. Dus moest ik wel ergens anders naartoe."

Hoe doet Humo het vandaag?

"Het is weer zoals onder Jörgen Oosterwaal of Guy Mortier. Hoofdredacteur Danny Ilegems was zelf onderzoeksjournalist, een pitbull uit de beste kennel, dus dat is ideaal. Compromissen hoef ik niet te sluiten. Mijn hart gaat uit naar onderwerpen waarvan ik de oppervlakte kan afschrappen, en dat doe ik dan ook. Af en toe vragen ze mij ook wel eens om een BV of zo te interviewen, en dat doe ik dan snel en goed. Zolang ik me maar voornamelijk op diepgravende dossiers kan concentreren."

En toch noem je jezelf geen onderzoeksjournalist...

"De onderzoeksjournalistiek is wel veranderd de laatste jaren. Neem *SwissLeaks* en al die andere op grote schaal gelekte informatie: dat had je tien jaar geleden niet. Vandaag heb je een soort multinationale onderzoeksjournalistiek die met de steun van grote uitgevers wereldwijd schandalen kan ontrafelen. Ik bekijk dat met grote ogen. Anderzijds stel ik ook vast dat het in de dagelijkse journalistiek moeilijker wordt om onderwerpen grondig uit te diepen. Grote spraakmakende zaken kun je maar uitvlooiën als een uitgever je daar tijd voor geeft. Gelukkig krijg ik bij *Humo* ruimte om dossiers behoorlijk te onderzoeken. Ik voel er geen commerciële of andere druk, en ik hoef niet met het mes op de keel te werken."

'Je moet een goede relatie hebben met je hoofdredacteur, zeker als je zoals ik nogal gevoelige stukken maakt.'

(foto MM)

Tot je een schadeclaim van 625.000 euro in de bus krijgt. Wat gaat er op zo'n moment door je heen?

"Ik wist dat ik mijn gelijk zou halen, want elke letter in dat stuk klopte. Desnoods zou ik tot in Straatsburg zijn gegaan. Er waren getuigenissen zat over Van den Driessche, zijn handel en wandel was een publiek geheim. Ook de VVJ had nog een dossiertje daarover. Het moeilijkste was om die getuigen met naam en toenaam te mogen citeren. Pol Van Den Driessche zelf heeft toen met een communiqué gereageerd. Ik ben wel geschrokken van zijn efficiënte *old boys network*. Zo is hij erin gelukt zijn goeie vriend Luc Vanderkelen van *Het Laatste Nieuws* in te schakelen om een tegenaanval te organiseren. De dag dat mijn stuk in de winkel lag, heeft *Het Laatste Nieuws* drie pagina's aan de zaak gewijd. Niet over de feiten, maar over de grenzen van het journalistiek toelaatbare. De discussie werd gewoon verlegd en volgens Vanderkelen mocht je het privéleven van een politicus niet aan de grote klok hangen. De hele politieke redactie is toen ingezet om Van Den Driessche te beschermen. Maar het ging niet over zijn privéleven, wel over zijn gedrag als hoofdredacteur en over zijn *publieke* leven. Plus dat hij toch maar mooi 20 jaar zijn gang kon gaan. Maar goed, zo zie je maar dat je je geen fouten kunt veroorloven als je zoiets aan het licht brengt."

Wordt er tegenwoordig sneller klacht ingediend?

"Ja, maar eerst verleggen ze de focus: ze gooien het op het soort journalistiek dat wordt bedreven en zwijgen over de kern van de zaak. Zo benadrukte Johan Vande Lanotte ook de fouten die in *De Keizer van Oostende* zouden staan, en alle journalisten berichtten daarover zonder het boek te hebben gelezen. Intussen was de reputatie van VRT-journalist Wim Van den Eynde bezwadderd en werd er niet langer over de inhoud gepraat. De tweede stap, het gerecht inschakelen, heeft Vande Lanotte niet gezet. Van Den Driessche wel. Gelukkig heeft de rechter een evenwichtig oordeel geveld. Zo'n proces is niet prettig en ik betwijfel of we er lezers mee hebben gewonnen, maar we kregen wel over heel de lijn gelijk. Als je weet dat je feiten voor 100% kloppen, dan moet je ervoor gaan, anders kun je beter stoppen."

Ben je ooit bedreigd?

"Ooit had een collega iets over *match fixing* geschreven, en voetballers van Lommel hadden mij verkeerdelijk aanzien voor de auteur van dat stuk. Ze hebben toen mijn auto gesaboteerd. Dat was een echte moordpoging, want ze hadden de bouten van de wielen losgedraaid en spijkers in de banden geklopt. Ik heb er de politie bijgehaald, maar die zat in de zak van de plaatselijke voetbalclub en deed een vaststelling *van mijn voeten*. Ze hebben zelfs het bewijsmateriaal laten liggen. Ik ben er toen zelf mee naar het Comité P gestapt. Die hebben dat genoteerd en gezegd: 'U begrijpt wel dat wij dringender zaken af te handelen hebben'. Ik heb er verder niets meer van vernomen, maar geschrokken ben ik wel. Ook nog een andere keer heb ik na dreig telefoons de politie ingeschakeld, maar ook daar is geen gevolg aan gegeven. Je moet soms uitkijken, maar ook niet te bang zijn. Het heeft me niet verhinderd om later nog uitgebreid over de gokchinees te schrijven."

Humo kreeg de laatste jaren, zoals andere tijdschriften, zware klappen...

"De oplage is drastisch gedaald. Ons publiek wordt ouder,

en daar komt nog de ontleding bij de jeugd bovenop. Die wil niet meer betalen voor wat ze gratis krijgt via het internet. Vlaanderen is bovendien rechtser geworden, ook daardoor krimpt ons lezerspubliek. En misschien hebben wij de afspraak met de 21ste eeuw gemist. *Humo* is een fenomeen van de jaren '70 en '80. Onze grote interviews en formats, zoals de *pop poll* en *Cherchez La Femme*, zijn allemaal overgenomen door de concurrentie. Toch werd *Humo* het best verkocht begin jaren 2000. Ik heb nog meegemaakt dat er wekelijks 244.000 exemplaren werden gedrukt. Nu is dat nog de helft. Die goeie tijden komen niet meer terug, en alle uitgevers zoeken naar een nieuw model om lezers te trekken. Het wordt moeilijk (*zucht*). Je bent gedwongen om jezelf continu heruit te vinden."

Maar een goed interview blijft toch een goed interview?

"Dat denk ik ook, maar je moet het vandaag ook in een mooie vorm gieten. Ik vind alleszins dat *Humo* er nu beter uitziet dan 20 jaar geleden. En toch verkopen we minder (*ironisch lachje*). Maar ik blijf geloven in kwaliteit, in wat tegenwoordig 'content' heet. Dat daar een markt voor is, blijkt uit al die digitale initiatieven in binnen- en buitenland. Voor print, tv en radio ligt een wereld van mogelijkheden open. Ik ben dus helemaal niet pessimistisch gestemd. Maar grote weekbladen zoals *Dag Allemaal* en *Humo* zullen het wel over een andere boeg moeten gooien. Jongeren kun je alleen nog digitaal aan je binden, maar naar het masterplan om daar een commercieel succes van te maken wordt nog gezocht. Dat is de heilige graal van de media!"

Dat jongeren Humo niet meer lezen is toch niet enkel te wijten aan gratis internetlectuur?

"Maar wat krijg je niet allemaal binnen via Twitter? Alles kun je gratis volgen op het internet, wereldwijd. Jonge gasten hebben vandaag meer internationale connecties dan ooit. Ik vind ze trouwens ook slimmer, zelfbewuster en sneller dan wij waren. En toch moeten ze vandaag veel harder knokken om aan de bak te komen."

Jonge journalisten kunnen vandaag hun stukken ook verkopen aan een digitale kiosk zoals Blendle.

"Ja, de iTunes van de journalistiek. Maar die maken alleen afspraken met kranten en weekbladen, terwijl ze stukken van freelancers – zoals mezelf – verkopen zonder afspraken te maken of daarvoor te betalen. Dat is eigenlijk diefstal. Het is goed dat de VVJ en de JAM dat bij Blendle aanklaarten in naam van alle freelancers."

Hoe ziet jouw toekomst er nog uit?

"Ik zou graag een crossmediaal project opstarten met een aantal gelijkgestemden. Dit beroep blijft me boeien. Je kunt je neus overal insteken, nieuwe dingen uitzoeken en met bijzondere interessante mensen praten. En vandaag kan ik het me veroorloven om daarvoor tijd te nemen, dat heb ik kunnen afdwingen. Dat mijn kinderen bijna volwassen zijn, maakt het er makkelijker op. Dertien jaar geleden verloor ik mijn vrouw en moest ik alleen verder met drie jonge kinderen. Gelukkig gaven mijn werkgevers me de ruimte om mijn werkdagen zelf in te delen, en daar ben ik ze dankbaar voor. Ondanks de lange werkdagen kan ik er zijn voor mijn kinderen als ze me nodig hebben."

'Mensen die in opspraak komen verleggen eerst de focus. Ze gooien het op het soort journalistiek dat wordt bedreven en zwijgen over de kern van de zaak.'

De enige paus Urbaan die ik erken

Urbaan De Becker (Ukkel, 15/3/1940 – Alsemberg, 1/3/2015)

Hij leek wat op Georges Simenon. Maar behalve schrijftalent beschikte hij over een warme bariton die luisteraars aan de radio deed kleven. Terecht, Urbaan De Becker was de laatste radiojournalist die nog een meerpaal heide voor de nieuwsontvankelijke luisteraar: het duidingsmagazine *Aktueel*, dat hij vanaf 1974 samenstelde en presenteerde. Een programma van amper twintig minuten lang, twee keer per dag, hooguit zes tot acht bijdragen. Maar werkende mensen stemden er hun klok op af, ontleenden er al hun politiek overzicht aan.

Groot hart

Urbaan had een groot hart. Altijd slaagde hij erin zijn wrevel te verbijten, en een gaaf, verrijkend produkt af te leveren. Hij geloofde in de opvoedende taak van de VRT, inhoudelijk én taalkundig. Daar was hij, als geboren Brusselaar, bijzonder gevoelig voor. Hij zag met lede ogen de versjachering aan van de Vlaamse eisen, hij pleitte onvoorwaardelijk voor de splitsing van BHV, hij sprong zonder terughoudendheid in voor het veilig stellen van de Vlaamse Rand. Dat hij in Alsemberg mocht sterven, het Golgotha van Vlaanderen, de bult van de Brabantse Pijl, is een eerbetoon aan zijn hoofse onverzettelikheden.

Ik hield van de man omdat hij een gedreven ambtenaar was en bleef. Fier om voor de staat te werken.

Fier om een openbare omroep openbaar te houden, zonder insteek van reclame, commercie, lobbying of politieke partijen. Blij om achter zijn bureau te zitten pijproken, rond te wandelen tussen het jonge janhagel van de redactie, en op gelijnde bladen zijn tekst sierlijk uit te schrijven. Een klankbord voor al wie verward was, onwetend of te hijgerig.

Urbaan behoorde met Wout Pittoors, Luc Neuckermans, Walter Cabus en Willy Vaerewijck tot de laatste generatie die mocht werken in slordige kantoren, zoals oude foto's ze ons tonen. Waar een stofjas nog kon. Waar je door de blauwe rook heen sommige meer gevorderden op Remingtons of Underwoods of Olympia's zag tokkelen, voor de elektronische schrijfmachine haar intrede deed. Laat staan de computer. Zo leerde ik hem echt kennen. Herman Henderickx trachtte ons de eerste beginselen van het webwerken diets te maken. Komt Urbaan binnen, trekt kwansuis de wenkbrauwen op, en mompelt al troostend: "Dit gaat mij boven het petje". De bescheidenheid van een man met zijn staat van dienst, het

was even wennen. De e-mail, de iPhone, de FlashMic, het is hem, gelukkig, allemaal bespaard gebleven.

Ik deel zijn heimwee, naar de sigaren, naar een glas, naar ongedwongen discussies zonder e-mail of sms of managerbemoënis, naar toegankelijkheid, naar overdachte nieuwsgaring. Lucas Vanclooster schreef terecht in zijn in memoriam: "Hij had lak aan bulletins die de indruk gaven dat de persdienst van politie of leger ze hebben samengesteld en geschreven." Nieuws is nieuws, zei Urbaan, geen fait divers.

Innovation

Allesbehalve blij was hij met de verzakelijking en de verfoeide 'bedrijfscultuur' (het woord alleen al) van zijn zender. Maar als loyaal ambtenaar liet hij daar geen onvertogen woord

over los in de pers. Hij beet op zijn tong toen hij de Innovation in vlammen zag opgaan, vanuit een winkel om een zendwagen belde en de centrale hem afpoeierde met "dat zien we nog wel, of het ernstig is". Herkenbaar. Maar over zijn primeurs pochte hij nooit. Zijn gesprek met de sociaal bewogen Vermeerdief Tijn van Limburg in 1971, bijvoorbeeld.

Toch vrat het aan hem, een hartoperatie kon niet uitblijven. Dat verlostte hem van heel wat druk, want de jaren als hoofdredacteur bij de radionieuwsdienst (tot Leo Hellemans hem afloste

in 1996) kropen niet in de kouwe kleren. In diverse para-informatieve programma's – *De Toestand is Hopeloos maar niet Ernstig*, *Vrijdag Visdag*, *Jongens en Wetenschap* – werd hij daarna nog een geliefkoosd causeur. En hij bleef wekelijks te lezen als sportcolumnist in *De Bond*. Zijn ingehouden ironie herinnerde aan het Humorfestival van Heist, dat hij met Paul Ghysels won in 1967.

Paus Urbanus II riep op tot de eerste kruistocht. Urbaan De Becker bezwoer dat het woord en de pen machtiger zijn dan het zwaard. Zijn doodsbrief opent met het al even ont-nuchterende: "Ik heb het geweten". Boven zijn sterfdatum staat een citaat van Luther, de zachte ketter: "Al wist ik dat morgen de wereld vergaat, toch zou ik nog vandaag mijn appelboompje planten". Een schoner eerbetoon aan een zinvol leven kun je moeilijk geven. Urbaan heeft een dwingend testament nagelaten.

Lukas De Vos

(foto VRT-archieff)

Het Laatste Nieuws verliest Peter Verbruggen

(foto Laurie Dieffembacq /Belga)

De redactie van *Het Laatste Nieuws* en *De Nieuwe Gazet* heeft bedroefd afscheid genomen van Peter Verbruggen, één van haar topjournalisten. Peter overleed op 15 maart in Gasthuisberg in Leuven aan de gevolgen van een griep met complicaties. Hij werd amper 48 jaar.

Peter, afkomstig uit Mol, was een zeer gedreven journalist. Tekenend was zijn laatste Facebookbericht, zes dagen voor zijn overlijden. 'Love my job', luidde het toen hij het vliegtuig opstapte na het bezoek van ons vorstenpaar aan Rome. Peter beschikte over een gouden pen. Hij verstond de kunst

om de lezer mee te trekken in een verhaal. De voorbije jaren drukte hij zijn stempel op de krant met onder meer reportages over de begrafenis van Nelson Mandela, de uitvaart van de slachtoffers van de busramp in Sierre en het levensverhaal van Stromae. Zijn zomerreeksen waren vaak pareltjes. Zoals zijn 'detoxkamp' in Amerika, waar je bijna letterlijk voelde hoe hard Peter aan het afzien was.

Ik leerde hem kennen toen hij in de herfst van 1996 als ambitieuze kerel van 30 hoofdredacteur werd bij *De Nieuwe Gazet*. Kranten maken met Peter: het had iets van topsport. Zeker omdat *DNG* toen nog flink wat eigen pagina's telde. In 1999 stapte hij over naar *Het Laatste Nieuws*.

Peter had vele talenten en passies. Hij was de drijvende kracht van de fanclub ElvisMatters. Hij slaagde er als enige in om Elvis' band nog één keer samen te krijgen voor een optreden in Mol. Peter was ook een gewaardeerde radiostem. In Mol presenteerde hij *Elvis on Air*. Hij leerde er zijn vrouw Sonja Celen kennen. Het koppel adopteerde in één keer drie kinderen. De tweeling Darja en Natalja en Jesse, genoemd naar de tweelingbroer van Elvis Presley. En alsof dat allemaal nog niet genoeg werk was, zetelde Peter ook in de ondernemingsraad van *HLN*, als verkozenen voor de BBTK.

We bieden zijn vrouw en kinderen onze deelneming aan.

Philippe Truys

Lode Bostoën: wars van sensatie

(foto DS)

Een intellectueel die in de luwte opereerde, maar voor zijn redactie een garantie voor onafhankelijkheid was. Zo zal Lode Bostoën (1931-2015) door zijn ex-collega's bij *De Standaard* worden herinnerd. Hij was een journalist uit de tijd dat een krant nog *un monsieur* was, altijd keurig in het pak, wars van sensatie.

Bostoën – jurist van opleiding – kwam in dienst van *De Standaard* in 1962, als redacteur buiten-

land. Daarvóór had hij zeven jaar gewerkt bij het weekblad *De Linie*. Ook toen hij later chef binnenland werd, bleef de internationale politiek zijn eerste interesseveld.

Toen in 1976 de NV *De Standaard* failliet werd verklaard en onder meer André Leysen zijn schouders onder de krant zette, traden Lode Bostoën en Manu Ruys naar voren als leiders van de redactie. Nadat de VUM was opgericht om *De Standaard*

en *Het Nieuwsblad* voor te zetten, zorgden Bostoën en Ruys ervoor dat de beginselen van de toenmalige krant – Vlaams en christelijk – werden gevrijwaard.

Manu Ruys werd het 'gezicht' van de krant, de man van de politieke commentaren ook. Co-hoofdredacteur Bostoën leidde de redactie van binnenuit en was de finale poort waar sollicitant-journalisten door moesten. "Hij heeft een enorme impact gehad op een hele generatie *Standaard*-journalisten", zegt Bert Claerhout, hoofdredacteur van *Kerk & Leven*. Claerhout was jarenlang stafmedewerker van Bostoën op de hoofdredactie. "Hij heeft die mensen gevormd, niet zozeer qua journalistiek métier, maar vooral qua instelling: afstandelijk, correct de feiten nagaan en van daaruit verder redeneren. Typerend voor hem was ook zijn aandacht voor het principe van hoor- en wederhoor. Hij was een stug man, een belezen intellectueel die alles in een breed perspectief zag."

In 1991 werd Bostoën als hoofdredacteur opgevolgd door Lou De Clerck, die van *Gazet van Antwerpen* kwam. "Beleefd aan de kant gezet", zegt Claerhout. "Men zocht iemand die de krant wilde vernieuwen. Het medialandschap was erg veranderd in die periode. Kranten kregen volop columns, journalisten begonnen meer over zichzelf te schrijven, de emo-journalistiek deed zijn intrede. Terwijl Bostoën de personificatie was van het tegendeel. Voor hem zou een krant van tien excellente pagina's met correcte feiten, degelijke analyse en gefundeerde opinievorming hebben volstaan."

Ivan Declercq

Beslissing over de klacht van de heer Alessandro Vlerick tegen *De Morgen* en Hans Vandeweghe

Met een mail van 17 juni 2014 dient de heer Alessandro Vlerick een klacht in tegen *De Morgen* en journalist Hans Vandeweghe. Aanleiding is een artikel in *De Morgen* van 7 juni 2014 onder de titel: *'En de nieuwe wereldkampioen wordt ... Frankrijk. Wat als ...?'*

Geert Van Hecke, stafmedewerker journalistieke deontologie bij De Persgroep, antwoordt met een brief van 22 juli 2014. (...)

DE FEITEN

Journalist Hans Vandeweghe overloopt in een column de kansen van verschillende deelnemers aan het wereldkampioenschap voetbal om het WK te winnen. Over de Afrikaanse teams schrijft hij: *"Ach ja, die Afrikanen, dat horen we telkens weer. Op het gevaar van racisme te worden beticht: Afrikanen kunnen zich geen zes weken concentreren op één doel. Dat is een empirische en statistische vaststelling. Als ze twee wedstrijden hebben gewonnen, zwermen de makelaars het hotel binnen, gevolgd door de groupies, gaat de druk van de ketel en weet de meegerisde tovenaars niet meer van welk hout pijlen te maken."*

(foto PhotoNews)

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klager noemt het artikel eurocentrisch, schokkend en racistisch. De journalist veralgemeent en stereotipeert waar hij het heeft over *'Afrikanen die zich geen zes weken kunnen concentreren'*, terwijl Afrika uit meer dan 50 landen bestaat. Klager noemt de toon van de passage over Afrikaanse teams kleinerend, zoals al blijkt uit de eerste zin: *'Ach ja, die Afrikanen, dat horen we telkens weer.'*

Verder zegt de journalist dat hij zijn beweringen baseert op empirische en statistische vaststellingen, maar dat toont hij volgens klager nergens aan. De verwijzing naar empirische gegevens doen volgens klager denken aan de schedelmetingen van een eeuw geleden om het onderscheid tussen blanken en zwarten aan te tonen.

Klager concludeert dat de journalist net niet zegt dat Afrikanen dom zijn, maar dat het daar toch niet ver vanaf staat. Hij noemt dit een gevaarlijke eerste stap.

Op vraag van de rapporteringscommissie geeft klager – die een Afro-Braziliaanse achtergrond heeft – aan dat hij ook problemen heeft met de passage over het Braziliaanse elftal, maar minder dan met de passage over de Afrikanen. Over de Brazilianen schrijft de journalist dat, als Brazilië in de eerste ronde uitgeschakeld wordt, dat *'wellicht zou betekenen dat Brazilië al op 23 juni na verlies tegen Kameroen in brand staat'*.

De Morgen heeft vragen bij de ontvankelijkheid van de klacht. De krant vraagt zich af of klager voldoende persoonlijk belang heeft om een klacht in te dienen, zoals het werkingsreglement van de Raad voor de Journalistiek bepaalt.

Over de grond van de zaak wijst *De Morgen* erop dat, conform de code, de journalist een grotere mate van vrijheid heeft om zijn mening te uiten wanneer hij een column schrijft.

Tegelijk zijn de meningen in de column volgens de krant wel degelijk gebaseerd op empirische vaststellingen. De krant verwijst naar de resultaten op grote toernooien: nog nooit heeft een Afrikaans land een WK voetbal gewonnen. Ook makelaars duiken volgens de krant sneller op bij Afrikaanse dan bij andere teams en overspoelen de spelers met lucratieve contracten, omdat Afrikaanse teams financieel zwakker staan en makelaars daar sneller zaken kunnen doen. En ten slotte reizen er wel degelijk goeroes, religieuze leiders en tovenaars mee met Afrikaanse teams. De verwijzing naar tovenaars is niet uit de lucht gegrepen.

Die omstandigheden maken volgens de krant dat Afrikaanse teams zich na enkele wedstrijden niet meer kunnen concentreren. En dat is volgens de krant de inhoud van de passage over de Afrikaanse teams. Maar, betoogt de krant, een column hoeft niet alles uit te leggen. En het is ook eigen aan columns dat ze vaak op verschillende manieren gelezen kunnen worden.

Verder voert de krant aan dat de passage wel degelijk gaat over Afrikaanse voetbalteams, en niet over 'de Afrikanen'. Dat blijkt uit de hele context van de column en bovendien ook uit de zin: *'Als ze twee wedstrijden hebben gewonnen ...'*. De passage gaat over de mentaliteit en een gebrek aan organisatie bij Afrikaanse teams, en niet over ras, zoals klager beweert. De krant wijst er ook op dat de column ook kritisch is ten aanzien van andere landen, zoals Algerije, Zuid-Korea en Brazilië.

Ten slotte wijzen *De Morgen* en Hans Vandeweghe erop dat Vandeweghe het in het verleden geregeld heeft opgenomen voor Afrikaanse voetballers, waarvoor ze een column als voorbeeld voorleggen, en dat hij racisme in de sport altijd openlijk bestreden heeft.

BESLISSING

De passage over Afrikaanse teams komt stereotyperend en veralgemenend over. Binnen de context van de column is het evenwel duidelijk dat de passage gaat over Afrikaanse voetballers en voetbalteams, en niet over Afrikanen in het algemeen.

De Raad is van oordeel dat de journalist met de passage niet aanzet tot discriminatie.

De Raad houdt rekening met het specifieke genre van columns, waarbij de journalist, overeenkomstig artikel 8 van de code, *'een grotere mate van vrijheid geniet om zijn mening te geven en om conclusies te trekken uit de feiten'*, en is van oordeel dat in dit geval artikel 8 over het recht om zijn mening te uiten zwaarder doorweegt dan artikel 27 over stereotypering en veralgemening.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel: de klacht is ongegrond.

Brussel, 12 maart 2015

Beslissing over de klacht van mevrouw Fatiha Boujdaine tegen *De Morgen* en Ann Van den Broek

Met een brief van 26 maart 2014 dient mevrouw Fatiha Boujdaine een klacht in tegen *De Morgen* en journalist Ann Van den Broek. Aanleiding is een artikel in *De Morgen* van 28 januari 2014 onder de titel: *'70% Vlaamse vrouwen vs 30% Marokkaanse en Turkse vrouwen heeft een job'*. Geert Van Hecke, stafmedewerker journalistieke deontologie bij De Persgroep, antwoordt met een brief van 2 mei 2014. (...)

DE FEITEN

Het artikel vergelijkt de werkgelegenheidsgraad en werkloosheid bij Belgische en bij Marokkaanse en Turkse vrouwen, als voorbeschouwing bij een debat dat dezelfde dag zal plaatsvinden in de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Het artikel verwijst naar cijfers en gegevens uit de 'Socio-economische monitoring' van de Federale Overheidsdienst (FOD) Werkgelegenheid en het Interfederaal Gelijkekansencentrum. De journalist schetst de cijfers en laat politici en experts aan het woord over de oorzaken van de ongelijkheid.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klaagster noemt het artikel tendentius en stereotyperend ten aanzien van Marokkaanse en Turkse vrouwen. Ze vindt dat de journalist een oordeel velt over de levenswijze, cultuur en religie van een minderheidsgroep, in plaats van de gegevens uit de Socio-economische Monitoring correct weer te geven. Klaagster neemt aanstoot aan de titel en aan de toon van het artikel. Ze zegt dat de titel één groep als 'goed' en de andere als 'slecht' voorstelt en zo bewust polariseert en stigmatiseert. Ook een aantal formuleringen in het artikel zijn volgens klaagster tendentius en houden een duidelijke veroordeling in, bijvoorbeeld waar de journalist schrijft: *'Meer dan de helft probeert niet eens werk te vinden'* of *'Bij vrouwen uit de kandidaat EU-lidstaten en uit de Maghreblanden, verdient nauwelijks een op de drie zelf de kost'*.

Het artikel verheft volgens klaagster de buitenhuis werkende vrouw tot ideaalbeeld en veroordeelt samenlevingsvormen waarin vrouwen thuis blijven, en onderscheidt op die manier goede, minder goede en slechte vrouwen, waarbij Marokkaanse en Turkse vrouwen tot de laatste groep behoren. Het artikel houdt volgens klaagster ook onvoldoende rekening met de verschillende situatie in verschillende steden.

Samengevat vindt klaagster, verwijzend naar de code van de Raad voor de Journalistiek, dat de journalist zich onfair en deloyaal gedraagt (art. 15) en noemt ze het artikel niet waarheidsgetrouw (art. 1 en 3), stereotyperend (art. 27) en in strijd met de menselijke waardigheid (art. 24).

De Morgen is van oordeel dat het artikel de gegevens en bevindingen van de Socio-economische monitoring van de FOD Werkgelegenheid en het Interfederaal Gelijkekansencentrum correct weergeeft, en dat de teneur van het artikel helemaal op de golflengte zit van het parlementaire debat dat dezelfde dag zou plaatsvinden.

De journalist wilde volgens *De Morgen* het maatschappelijk belang van het onderwerp onder de aandacht brengen, en niet, zoals klaagster zegt, polariseren of stereotyperen. Dat is

volgens de krant ook niet gebeurd. Het artikel focust op de tewerkstellingskansen en de activiteitsgraad bij Marokkaanse en Turkse vrouwen, en ziet op dat vlak een opdracht voor de politiek. Dat de inhoud van het artikel confronterend is en bij sommigen controversieel kan overkomen, is best mogelijk, maar daar is volgens de krant niets mis mee.

De krant wijst erop dat het artikel uitsluitend is gebaseerd op objectieve gegevens uit de Socio-economische monitoring, en dat het nergens een onderscheid maakt tussen goede, minder goede en slechte vrouwen, zoals klaagster beweert. Niet alleen de cijfers in het artikel, maar ook de duiding bij de ongelijke activiteitsgraad is volgens de krant gebaseerd op de Socio-economische monitoring.

Ten slotte is de grafische titel, die zoals alle titels de aandacht wil trekken, volgens *De Morgen* een correcte weergave van de inhoud van het artikel en van de cijfers uit de Socio-economische monitoring.

(foto Raphaël Demaret /PhotoNews)

BESLISSING

De Raad stelt vast dat het artikel de cijfers, gegevens en interpretaties van de Socio-economische monitoring van de FOD Werkgelegenheid en het Interfederaal Gelijkekansencentrum correct samenvat en weergeeft, en op die manier voldoet aan art. 1 en 3 van de code, die stellen dat de journalist waarheidsgetrouw bericht en geen essentiële informatie verdraait of schrapt.

De Raad is ook van oordeel dat het artikel het streven naar arbeidsparticipatie positief benadert en dat er geen sprake is van stereotypering of discriminatie ten aanzien Marokkaanse en Turkse vrouwen. Dat de inhoud van het artikel confronterend kan overkomen, heeft te maken met de gegevens die erin beschreven worden, en niet met de journalistieke benadering ervan. Het artikel houdt bijgevolg geen schending in van artikel 27 van de code dat stelt dat de journalist stereotypering vermijdt en niet aanzet tot discriminatie.

De artikels 15 en 24 van de code, waarnaar klaagster verwijst, zijn niet van toepassing.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel: de klacht is ongegrond.

Brussel, 12 maart 2015

Beslissing over de klacht van de heer Willy Verbiest en mevrouw Rita Verbeek tegen *Dag Allemaal*

Met een mail van 24 april 2014 dienen de heer Willy Verbiest en mevrouw en Rita Verbeek een klacht in tegen *Dag Allemaal* en journalist Erik Segers. Aanleiding is een artikel in *Dag Allemaal* van 22 april 2014 onder de titel 'Ex-schippers Willy en Rita vonden elkaar na veel miserie'. Hoofdredacteur Ilse Beyers van *Dag Allemaal* antwoordt hierop met een brief van 10 september 2014. (...)

DE FEITEN

Willy Verbiest en Rita Verbeek zijn gewezen binnenschippers. Ze gaven een interview aan *Dag Allemaal* in het kader van een reeks waarin lezers die op huisnummer 30 wonen, hun levensverhaal vertellen. Het interview gaat over hun relatie, hun vakanties, hun kinderen en kleinkinderen, hun leven als binnenschipper en de gebroken relaties met hun ex-partners. Ze geven daarbij ook aan waarom hun vorige huwelijk op de klippen liep.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klagers vinden dat het artikel te veel aandacht besteedt aan de gebroken relaties met hun respectievelijke ex-partners en te weinig aan hun leven als binnenschipper, wat volgens hen de oorspronkelijke bedoeling was van het interview. Ze geven toe dat ze, wat in het artikel staat, inderdaad gezegd hebben, maar vinden dat de journalist de verkeerde thema's uit het interview heeft belicht. Ze voeren aan dat ze niet hadden beseft dat de journalist zodanig zou ingaan op hun vroegere relaties. Klagers nemen er ook aanstoot aan dat hun volledige adres en de periode waarin ze met vakantie zouden gaan, vermeld worden in het interview. Ze leggen een verband tussen de publicatie van die gegevens en een inbraak die er tijdens hun vakantie zou gepleegd zijn in hun woning. Klagers klagen er ook over dat ze het artikel voor publicatie niet konden lezen, en dat *Dag Allemaal* achteraf weigerde om een rechtzetting te publiceren.

Dag Allemaal zegt dat de journalist klagers goed informeerde over het format van de reeks over mensen die op huisnummer 30 wonen, en dat ze als abonnees van *Dag Allemaal* dat

format ook kenden.

Wat de inhoud van het artikel betreft bevestigen de tapes van de journalist de waarheidsgetrouwe weergave van het interview, en bovendien, zegt *Dag Allemaal*, bevestigen klagers zelf dat alles wat gepubliceerd is, ook door hen gezegd is.

Dag Allemaal spreekt tegen dat uitspraken over de ex-partners van klagers overbelicht zijn. Integendeel, zegt het blad, een aantal uitspraken zijn zelfs gemilderd of weggelaten. De titel en de algemene teneur van het artikel zijn positief en zeker niet eenzijdig, zegt *Dag Allemaal*.

De publicatie van het adres van klagers was volgens *Dag Allemaal* evident gezien het format van het artikel. Een mogelijk verband tussen de publicatie van de vakantieperiode en een inbraak die bij klagers gepleegd zou zijn, is volgens *Dag Allemaal* niet bewezen.

Ten slotte voert *Dag Allemaal* aan dat er geen afspraken werden gemaakt om het artikel voor publicatie te laten lezen, en dat er, gezien de correcte weergave van het interview, geen reden was om achteraf een rechtzetting te publiceren.

BESLISSING

De Raad begrijpt dat klagers verrast zijn door het uiteindelijke artikel, maar stelt vast dat het artikel een correcte weergave is van het interview, inclusief de uitspraken van klagers over hun ex-partners en over feitelijke gegevens zoals hun vakantieperiode.

De Raad is van oordeel dat de publicatie van de adresgegevens van klagers in dit geval niet ongepast is, gezien het vooropgezette format van mensen die op huisnummer 30 wonen. De Raad is ten slotte van mening dat er geen noodzaak was om voorinzage te geven in het artikel, aangezien daarover geen afspraken werden gemaakt, en dat er – rekening houdend met voorgaande overwegingen – evenmin noodzaak was om achteraf een rechtzetting te publiceren.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel: de klacht is ongegrond.

Brussel, 12 maart 2015

Beslissing over de klacht van de heer Dirk De Haeck en mevrouw Caroline Eggermont tegen *Dag Allemaal*

Met een mail van 25 april 2014 dienen de heer Dirk De Haeck en mevrouw Caroline Eggermont een klacht in tegen *Dag Allemaal* en journalist Erik Segers. Aanleiding is een artikel in *Dag Allemaal* van 22 april 2014 onder de titel 'Ex-schippers Willy en Rita vonden elkaar na veel miserie'. (...)

DE FEITEN

Dirk De Haeck en Caroline Eggermont zijn de zoon en schoondochter van Rita Verbeek, die samen met haar tweede echtgenoot Willy Verbiest een interview gaf aan *Dag Allemaal*. (...) Bij het interview staat een foto van het koppel met hun respectievelijke kleinkinderen, onder wie de twee kinderen van klagers.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klagers nemen aanstoot aan de publicatie van de foto met

hun kinderen bij het artikel. Ze wijzen erop dat ze daarvoor nooit toestemming hebben gegeven en zeggen dat de publicatie van de foto de privacy van hun kinderen schendt.

Klagers spreken zich niet uit over de correcte weergave van het interview, waarbij ze niet aanwezig waren. Maar de combinatie van de uitspraken van Rita Verbeek en Willy Verbiest over de problematische relatie met hun ex-partners met de foto van hun kinderen, berokkent hun kinderen schade, zeggen ze. De foto voegde volgens hen ook niets toe aan de inhoud van het artikel.

Dag Allemaal zegt dat Rita Verbeek en Willy Verbiest, de grootouders van de kinderen, de betrokken foto zelf aan de journalist en de fotograaf hebben gegeven, en dat ze expliciet toestemming hebben gegeven om de foto te publiceren. Aangezien ze de foto liever niet meegaven, maakte de fotograaf er ter plaatse een foto van, in het bijzijn van Verbeek en

Lees verder op p.19 onderaan

Onder embargo

Sacha Van Wiele, journalist van *Gazet van Antwerpen*, is door de ordehandhavers van de Federale Politie kort opgepakt toen hij de protestactie van Abou Jahjah & Co. aan het Antwerpse stadhuis op 25 maart aan het volgen was. Dat gebeurde ondanks het tonen van zijn officiële perskaart.

Mogelijk speelde ook de Nederlandsonkundigheid van de federale ordestrijdkrachten een rol. Een tussenkomst van de cel Info van de lokale **Antwerpse politie** verhinderde dat Sacha met een bus vol actievoerders werd afgevoerd.

De VVJ vroeg commissaris-generaal van de Federale Politie **Catherine De Bolle** en minister van Binnenlandse Zaken **Jan Jambon** (N-VA) om uitleg. In de brief wordt opnieuw aangedrongen op respect voor de bewegingsvrijheid van alle beroepsjournalisten met een officiële perskaart.

De Persgroep verhuist al zijn magazines – *Dag Allemaal*, *TV Familie*, *Goed Gevoel* en *Joepie* – van Schelle naar Kobbegem. Daar worden nu al de kranten *Het Laatste Nieuws* en *De Morgen* gemaakt.

Kerk & Leven heeft een nieuwe hoofdredacteur: **Luk Vanmaercke**. Hij volgt Bert Claerhout op aan de leiding van het weekblad van de Vlaamse katholieke gemeenschap. Vanmaercke (46) was eerder communicatieadviseur voor de CD&V en Europees commissaris Marianne Thyssen.

En bij TV Limburg is **Eddy Eerdeken**s de nieuwe hoofdredacteur. Hij stond 20 jaar geleden mee aan de wieg van TVL, en was intussen ook werkzaam bij VTM, *De Morgen* en *Het Belang van Limburg*.

Eerdeken volgt **Anja Buytaert** op, die pas een jaar geleden hoofdredacteur werd bij TVL. Buytaert verhuist naar NV De Buren, de nieuwe exploitatiemaatschappij achter TVL, ATV en TV Oost. Daar gaat ze de

productie van programma's voor de drie regionale zenders coördineren.

VTM laat sinds eind maart honderd Vlamingen mee beslissen hoe haar nieuwsuitzendingen eruit zien. Drie keer per dag krijgen zij een mail met de belangrijkste onderwerpen die in het *VTM Nieuws* zitten. De honderd mogen dan via mail aangeven welke items ze belangrijk vinden, welke niet en welke vragen ze zeker willen beantwoord zien.

Volgens hoofdredacteur **Kris Hoflack** blijft wel degelijk de Nieuwsdienst de inhoud van het journaal bepalen. "Wij maken de selectie", zegt hij in *Het Nieuwsblad*. "Maar ik wil wel weten of we terecht veel of weinig aandacht besteden aan een onderwerp, en welke vragen de mensen zich daarbij stellen."

Intussen wordt ter voorbereiding van een nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en de **VRT** voor 2016-2020, een brede stakeholdersenquête gehouden. Ook de VVJ wordt daarbij betrokken. De nieuwe Raad van Bestuur van de VVJ boog zich over een advies en bezorgde dat inmiddels aan de universiteiten die de enquête uitvoeren.

Wie graag eens snuistert in de 66 jaargangen van de krant **Vooruit** tussen 1884 en 1950, kan dat voortaan makkelijk langs digitale weg. De Koninklijke Bibliotheek van België, de Gentse Universiteitsbibliotheek en het Gentse AMSAB-Instituut voor Sociale Geschiedenis bieden die mogelijkheid aan. De digitalisering van *Vooruit* – de Gentse voorganger van *De Morgen* – was mogelijk dankzij crowdfunding.

Nog dit. In **Spanje** zou de openbare omroep het laatavondjournaal voortaan om 22 uur uitzenden in plaats van om 22u30. Zo willen het althans Spaanse parlementsleden. Dat halfuurtje vroeger moet de Spanjaarden vroeger in bed krijgen. En zo komaf helpen maken met de Spaanse traditie van de siesta...

Vervolg van p.18

Verbiest, en van Inge De Haeck, de zus van klager die het interview bijwoonde.

Dag Allemaal zegt ook dat het artikel louter positief bericht over de relatie tussen Rita Verbeek en Willy Verbiest en hun kleinkinderen, en dat de foto daarvan een illustratie is.

BESLISSING

De Raad stelt vast dat Rita Verbeek en Willy Verbiest, de grootouders van de kinderen op de foto, de betrokken foto zelf aan de journalist hebben gegeven, en dat ze toestemming gegeven hebben om de foto te publiceren. Rekening houdend met de positieve manier waarop Rita Verbeek en Willy Verbiest vertelden over hun kinderen en kleinkinderen, had de journalist geen redenen om aan te nemen dat de ouders bezwaar zouden kunnen maken tegen de publicatie van de foto. De manier waarop de kinderen in het artikel aan bod komen is positief en alledaags. Rekening houdend met die context en met de toestemming van de grootouders om de foto te publiceren, is de Raad van oordeel dat de publicatie van de foto gerechtvaardigd was.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel: de klacht is ongegrond.

Brussel, 12 maart 2015

VRIJDAG 24 APRIL 2015

SOLIDARITEIT MET DE MEDIAWERKERS VAN GRIEKENLAND!

START LOPERS
@ SANOMA, Mechelen

START FIETSERS
@ VRT

START WANDELING
@ Helleense gemeenschap
van Brussel, Zwedenstraat 37

AANKOMST EN MAALTIJD
@ VRT

DOE MEE!

Inschrijven en info: workersrun@vrt.be

TEL : 02/741 52 30
02/741 52 32
02/741 54 83

In de prijzen vallen?

PRIJS VOOR ONDERZOEKSJOURNALISTIEK 2015

Voordrachten voor De Loep t/m 15 april 2015

Onderzoeksjournalisten doen vaak baanbrekend werk. Ze roeien op tegen de stroom van bezuinigingen en de waan van de dag. De Loep is een erkenning voor het beste in de Nederlandse en Vlaamse onderzoeksjournalistiek. Ook dit jaar kan een ieder één of meerdere producties voordragen. Om voor de prijs in aanmerking te komen, moet het werk zijn gepubliceerd in de periode 1 april 2014 tot en met 31 maart 2015.

Voordrachten kunnen gedaan worden via de website van de VVOJ:

www.vvoj.nl > De Loep > aanmelden.

De sluitingsdatum is 15 april 2015.

V

V

J

www.vvoj.nl bestuur@vvoj.nl www.vvoj.be

Vereniging van Onderzoeksjournalisten